

Nr 133.

Av herr **Hansson, Sigfrid**, och herr **Löfgren**, om förändring av sekreterartjänsten å socialstyrelsens andra byrå till en byrådirektörsbefattning.

I proposition (nr 134) till 1931 års riksdag angående anslag till socialstyrelsen m. m. meddelade chefen för socialdepartementet, att han, på i propositionen anförda skäl (sid. 7—8), haft under övervägande att för riksdagen framlägga förslag angående ombildning av sekreterarbefattningen å socialstyrelsens byrå för arbetarskyddsärenden till en byrådirektörstjänst, men att han, med hänsyn till att det riksdagen förelagda förslaget till ändringar i arbetarskyddslagen ännu icke varit föremål för riksdagens prövning samt den socialstyrelsen anförtrödda utredningen om yrkesinspektionens effektivisering ännu icke vore avslutad, ansett, att frågan icke behövde bringas till avgörande vid 1931 års riksdag.

Åberopande detta departementschefens uttalande har socialstyrelsen i sin skrivelse rörande anslagsäskanden för nästkommande budgetår hemställt, att frågan om berörda sekreterarbefattnings omändring till en byrådirektörstjänst måtte föreläggas 1932 års riksdag. I sin motivering till förslaget har styrelsen meddelat, att den stora arbetsbördan för byråchefen å arbetarskyddsbyrån redan nödgat styrelsen att uppdraga åt sekreteraren att tills vidare i de fall, där byråchefen ej förbehållit sig visst ärendes handläggning, föredraga alla ärenden av övervägande administrativ eller juridisk innebörd. Bland de betydelsefulla ärendegrupper, som sålunda, för såvitt de äro av nyssnämnda innebörd, överflyttats till sekreterarens föredragning, nämnas ärenden rörande yrkesinspektionens personal, organisation och ekonomi, rörande dispenser från lagen om arbetarskydd och därmed sammanhörande författningar, rörande eftergifter från den s. k. bagerilagen, rörande minderårigas användande till overtidsarbete enligt lagen om arbetstidens begränsning samt ärenden i allmänhet rörande frågor om tillämpning av gällande arbetarskyddslagstiftning, därunder inbegripna de på socialstyrelsens och kommerskollegiums gemensamma handläggning ankommande ärendena rörande arbetsförhållandena ombord å fartyg (skydd mot olycksfall och ohälsa, frågor angående bostäder och bemanning samt arbetstiden).

Styrelsen anför härefter följande:

»Genom de vid 1931 års riksdag beslutade ändringarna i arbetarskyddslagen, vilka träda i kraft den 1 januari 1932, kommer en ytter-

ligare ökning av byråns arbetsbörda att inträda, i väsentlig grad återverkande jämväl på sekreterarens arbetsuppgifter. Sålunda kommer från nämnda tidpunkt, bland annat, att till socialstyrelsen överflyttas den befogenhet att besluta om tvångsvis genomförande av arbetarskyddslagen, som hittills tillkommit länsstyrelserna. Åtskilliga förhållanden, som icke tidigare reglerats i lag, såsom rörande arbetares nattvila och semesterledighet, bliva med de nya ändringarnas ikraftträdande föremål för dylik reglering och därmed underkastade socialstyrelsens kontroll. Vidare har styrelsen tillagts nya befogenheter i fråga om beviljande av dispenser från arbetarskyddslagen. Åtskilliga andra ändringar i lagen, såsom de nya eller vidgade möjligheterna att komplettera lagen med specialförfattningar samt de nya bestämmelserna om tillsynsverksamhetens fördelning mellan de olika tillsynsorganen, torde likaså komma att medföra ett utökat arbete för yrkesinspektionens chefsmyndighet. Slutligen må även erinras om de ändringar, som vid sistförflutna riksdag vidtogos i den s. k. skogshärbärgeslagen och varigenom bland annat såväl ledningen av tillsynen å lagens efterlevnad som befogenheten att vid behov framtvunga dess genomförande överflyttades från länsstyrelserna till socialstyrelsen i egenskap av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Den styrelsen anförtrodda utredningen rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet har nu i huvudsak slutförts och torde styrelsen komma att framlägga resultatet av denna utredning under loppet av nästa månad. I detta sammanhang må endast framhållas, att den föreslagna omändringen av sekreterarbefattningen jämväl är att betrakta som ett betydelsefullt led i yrkesinspektionens effektivisering. Det måste nämligen anses vara av stor vikt ur berörda synpunkt, att byråns chef, som tillika fungerar som överinspektör inom yrkesinspektionen, erhåller erforderlig tid att genom resor och inspektioner i de olika distrikten förskaffa sig en ingående personlig kännedom om förhållandena i distrikten och huru arbetet där bedrivs. Endast med stöd av en sådan kännedom kan han bliva i stånd att på tillfredsställande sätt utöva det överinseende över och den ledning av yrkesinspektionsverksamheten, som arbetarskyddslagen ålägger socialstyrelsen. Av stor betydelse ur effektiviseringssynpunkt är även, att nödiga anvisningar för den praktiska tillämpningen av lagen på olika områden utarbetas till ledning för tillsynsorganen. Med hänsyn härtill är det nödvändigt, att tillräcklig tid beredes byråchefen för ledningen av det tekniska arbetet på byrån, vilket arbete i stor omfattning kräver överläggningar med experter, institutioner och sammanslutningar ävensom med arbetsgivare och arbetare.»

I sitt yttrande till statsrådsprotokollet rörande styrelsens ifrågavarande förslag har departementschefen ånyo bekräftat, att enligt hans mening goda skäl kunna anföras för den föreslagna ändringen, men för-

klarar han sig i nuvarande statsfinansiella läge icke kunna tillstyrka, att förslag i ämnet framläggas.

Den statsfinansiella situationen bör emellertid enligt vår mening icke få förhindra, att denna högeligen önskvärda och ekonomiskt föga betydande organisationsändring nu genomföres. I sitt i slutet av föregående år avgivna utlåtande med den av riksdagen begärda utredningen rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet har socialstyrelsen ånyo understrukt betydelsen ur effektivitetssynpunkt av den föreslagna åtgärden. Styrelsen hänvisar till vad som anförts i dess ovan nämnda skrivelse rörande styrelsens anslagsäskanden men anför därjämte följande:

»Styrelsen vill dock här ytterligare framhålla, att den föreslagna förändringen åsyftar en verklig tudelning av handläggningen av de till byråns tjänsteområde hörande ärendena, i det alla ärenden av övervägande administrativ eller juridisk innebörd skulle med ledamots ställning och ansvar föredragas av byrådirektören, medan ärendena av väsentligen teknisk innebörd skulle handläggas av byråchefen. Härvidlag är emellertid att ihågkomma, att flertalet av de å byrån förekommande ärendena äro av sådan natur, att de för sin bedömning kräva både teknisk och industriell eller annan praktisk erfarenhet och utbildning samt administrativ och juridisk sakkunskap. Än äro de tekniskt-praktiska, än de juridiskt-administrativa momenten övervägande. Ett ständigt fortgående, intimt samarbete mellan byråchefen och byrådirektören måste därför äga rum.»

Enligt vad vi inhämtat har den sålunda angivna arbetsfördelningen mellan byråchefen och den föreslagna byrådirektören på grund av den stora arbetsbördan och ärendenas natur faktiskt redan tvingat sig fram till tillämpning i full utsträckning mellan byråchefen och den nuvarande sekreteraren. De nya och utökade uppgifter, som enligt vad förut nämnts ålagts socialstyrelsen genom de med innevarande år ikraftträdade ändringarna i arbetarskydds- och skogshärbärgeslagarna och varav styrelsen redan lärer hava kännning, komma tydligen att göra den sålunda tillämpade arbetsfördelningen i än högre grad påkallad. Att under sådana omständigheter ytterligare på obestämd tid uppskjuta genomförandet av organisationsändringen i fråga kan icke vara riktigt, för att icke tala om att det näppeligen kan anses rättvist mot den befattningshavare, som får sig ålagd ovan antydda, krävande arbetsbörda. Befaras **kan** också, att man med nuvarande anordning icke får behålla eller kan påräkna att förvärva för tjänsten i fråga fullt kompetent innehavare.

I enlighet med socialstyrelsens hemställan torde den nya byrådirektörsbefattningen böra hänföras till den för dylika befattningar vanliga lönegraden eller B 28. Genomförandet av den sålunda föreslagna omvandlingen av den nuvarande sekreterarbefattningen synes böra föranleda en höjning av ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med i

runt tal 1,900 kronor. Med hänsyn till att nuvarande innehavaren av sistnämnda befattning är placerad i högsta löneklassen i den för befattningen gällande lönegraden (B 24:27), komme emellertid på grund av gällande avlöningsbestämmelser den faktiska ökningen av utgifterna från nämnda anslag att under de närmaste åren stanna vid ett åtskilligt lägre belopp än nyss sagts. Ökningen under de första tre åren skulle sålunda uppgå till allenast 960 kronor.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att sekreterartjänsten å socialstyrelsens arbetarskyddsbyrå skall omändras till en byrådirektörbefattning i lönegraden B 28.

Stockholm den 22 januari 1932.

Sigfrid Hansson.

Eljel Löfgren.